

Informácia

o plnení opatrení Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti

I.

Vláda Slovenskej republiky schválila uznesením č. 222 z 28. apríla 2021 Národnú stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (ďalej „Národná stratégia DI“).

Podľa úlohy B.3. uznesenia vlády SR č. 222 z 28. apríla 2021 predkladá minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na rokovanie vlády Slovenskej republiky informáciu o plnení opatrení a úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie DI každoročne k 30. aprílu za predchádzajúci kalendárny rok, prvýkrát v roku 2022.

Národná stratégia DI určila popri základných dlhodobých cieľoch 10 strednodobých cieľov, ktorých splnenie sa predpokladá v horizonte roku 2025.¹

Predkladaná informácia o plnení opatrení Národnej stratégie DI za rok 2024 obsahuje konkrétnu informáciu o stave plnenia a stručný popis spôsobu plnenia každého z určených cieľov.

II.

Strednodobý cieľ 1 – Zvýšiť informovanosť na národnej a miestnej úrovni o práve osôb so zdravotným postihnutím žiť nezávislým spôsobom života a začleniť sa do spoločnosti.

Strednodobý cieľ 1 sa priebežne plní

Počas roka 2024 prebiehala príprava národného projektu Informačná kampaň na zvyšovanie povedomia verejnosti o vybraných sociálnych témach (ďalej len „NP Kampaň“), ktorý sa zameriava na zvýšenie informovanosti širokej verejnosti o vybraných kľúčových sociálnych témach v súlade s verejnými politikami Slovenskej republiky. NP Kampaň obsahuje komplex mediálnych a informačných aktivít, ktoré svojím zameraním smerujú k zvýšeniu povedomia slovenskej verejnosti v tematických oblastiach:

- Zmena spoločenského vnímania postavenia žien v zamestnaní
- Násilie páchané na ženách a deťoch
- Deti a rodiny v kontexte včasnej intervencie a ranej starostlivosti

¹ Predpoklad plnenia vybraných strednodobých cieľov je priamo previazaný s plnením úloh Národného akčného plánu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť (ďalej „NAP DI“) na roky 2022-2026. V roku 2026 bude prebiehať aktualizácia NAP DI v synergii s aktualizáciou cieľov Národnej Stratégie DI.

- Zmena systému financovania sociálnych služieb
- Deinštitucionalizácia a komunitné sociálne služby
- Deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti
- Prevencia a ukončovanie bezdomovstva
- Posilnenie povedomia o práve na zdravé a prispôsobené pracovné prostredie.

Vzhľadom k tematickému zameraniu NP Kampaň subsumovala informačné a osvetové aktivity pôvodne navrhované pre projekt NP Podpora poskytovania komunitných a kvalitných sociálnych služieb.

NP Kampaň bol dňa 17.12.2024 Komisiou pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027 pre cieľ 4 (ďalej len „Komisia pri MV“) jednohlasne schválený. Vo viacerých oblastiach bol na podnet Komisie pri MV k medzirezortnému doplnený aj nadrezortný rozmer projektu, či už pri príprave obsahu a realizácii podaktivít alebo pri spolupráci s externými expertmi. Príprava obsahu a realizácia jednotlivých aktivít projektu bude prebiehať na základe spolupráce Odboru komunikácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) s príslušnými vecnými odbormi MPSVR SR, ich externými tematickými expertmi, fokusovými skupinami a s ďalšími relevantnými aktérmi v rámci tém.

Obdobie realizácie projektu je plánované do 12/2028 a celková výška finančných prostriedkov Európskej únie (ďalej „EÚ“) je 3 806 279,76 EUR.

Aktivity projektu sú koncipované v troch základných typoch akcií previazaných na merateľné ukazovatele:

- osvetové, informačné a poradenské činnosti zamerané na zmenu spoločenského vnímania postavenia žien v zamestnaní
- posilnenie povedomia o práve na zdravé a prispôsobené pracovné prostredie
- informačné aktivity a mediálne kampane zamerané na niektorú z nasledovných oblastí: násilie páchané na ženách a deťoch, práva detí, podmienky života a práva osôb so zdravotným postihnutím, bývanie, deinštitucionalizácia a komunitné sociálne služby.

Strednodobý cieľ 2 – Prepojiť zdravotno-sociálnu starostlivosť o ľudí so zdravotným znevýhodnením (vrátane ľudí s psychiatrickými diagnózami) a seniorov v SR.

Strednodobý cieľ 2 sa priebežne plní

Komplexnou odpoveďou na dôsledky krízy spojenjej s pandémiou COVID-19, ako aj reakciou na identifikované hlavné výzvy a systémové nedostatky slovenskej ekonomiky sa stal Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej „POO“). POO je postavený na globálnej vízii Slovenska ako inovatívnej ekonomiky, ako moderného štátu, ktorý poskytuje občanom kvalitné verejné služby a Slovenska ako zdravej krajiny, ktorá vytvára predpoklady na plnohodnotné využívanie ľudského a prírodného kapitálu. V časti Komponent 13 – Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálna-zdravotná starostlivosť definuje kľúčové reformy a investície v oblasti sociálnych služieb. Cieľom navrhovaných reforiem a investícií (Reforma integrácie a

financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti, Reforma posudkovej činnosti a Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a Investícia: Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti) je zabezpečiť kvalitnú a dostupnú komplexnú podporu ľudí, ktorí sú odkázaní na pomoc iných. POO je v súlade aj so Stratégiou dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike.

Cieľom reformy integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti je nový systém založený na princípoch osobného rozpočtu, ktorý zefektívni a sprehľadní systém financovania najmä dlhodobej starostlivosti (viac Strednodobý cieľ 4).

Cieľom reformy posudkovej činnosti je nový posudkový systém, ktorým sa zavádza lepšia koordinácia procesov posudzovania a zefektívni sa posudzovanie klienta. Výkon posudkovej činnosti bude centralizovaný na jeden subjekt, t. j. výkon posudkovej činnosti z pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov prechádza na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. Jeden posudok bude slúžiť na viaceré účely. Samotný integrovaný posudok bude určený na uplatnenie nárokov posudzovanej osoby v oblasti sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, v oblasti peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a tiež v oblasti sociálnej ekonomiky podľa zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dňa 20. decembra 2024 nadobudol platnosť zákon č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o integrovanej posudkovej činnosti“). Následne bola MPSVR SR po dohode s MZ SR vypracovaná – Vyhláška MPSVR SR č. 51/2025 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 51/2025 Z. z.“), ktorá nadobudla platnosť 13. marca 2025. Zákon o integrovanej posudkovej činnosti ako aj vyhláška č. 51/2025 Z. z. nadobudnú účinnosť dňa 1. septembra 2025.

Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike (ďalej „Stratégia DSZS“), ktorá bola vládou Slovenskej republiky schválená Uznesením č. 546 z 29. septembra 2021, je reakciou na celospoločenskú potrebu systémového riešenia zavedenia koordinovaného, integrovaného a funkčného systému sociálno-zdravotnej starostlivosti. Pre naplnenie cieľov Stratégie DSZS sú potrebné reformy a investície, pričom reformy predstavujú najmä legislatívne opatrenia:

1. Reforma integrácie a financovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti
2. Reforma posudkovej činnosti
3. Rozšírenie a obnova kapacít následnej, dlhodobej a paliatívnej starostlivosti s ohľadom na potreby a preferencie dotknutej populácie

4. Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou – dňa 01.11.2022 nadobudol účinnosť zákon č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o inšpekcii“), ktorým sa zriadil nový organizačný útvar MPSVR SR – Inšpekcia v sociálnych veciach (ďalej len „ISV“). Týmto sa splnil prvý míľnik Komponentu 13 Plánu obnovy a odolnosti SR – Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a zabezpečenie infraštruktúry pre jej implementáciu.

Plánované kapitálové investície sú základnými piliermi Komponentu 13 Plánu obnovy a odolnosti SR:

1. Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti
2. Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti (plnenie do 31. marca 2026)
3. Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti (plnenie do 31. mája 2025)

Dňa 24. februára 2021 bola vládou Slovenskej republiky zriadená Rada vlády SR pre duševné zdravie (ďalej „rada vlády“) ako jej stály poradný orgán, ktorý plní koordinačné, konzultatívne a odborné úlohy v oblasti ochrany a podpory duševného zdravia, prevencie vzniku duševných porúch, psychodiagnostiky, liečby duševných porúch, následnej starostlivosti o pacientov s duševnými poruchami, výskumu duševného zdravia, vzdelávania odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie a služby, tvorby politiky duševného zdravia a sledovania kvality v uvedených oblastiach. Podpredsedom rady vlády je štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a MPSVR SR má v rade vlády stále členské zastúpenie.

Strednodobý cieľ 3 – Zlepšiť profesionalitu výkonu v oblasti sociálnych vecí a rodiny.

Strednodobý cieľ 3 sa priebežne plní

MPSVR SR podľa zákona o inšpekcii vykonáva ISV, ktorej účelom je predovšetkým vyhodnotenie činnosti subjektov poskytujúcich pomoc v sociálnych veciach vzhľadom na jej súlad s povinnosťami určenými platnými právnymi predpismi, na ktoré nadväzuje právne relevantné reagovanie na zistené nedostatky.

V rokoch 2023 a 2024 ISV platne ukončila 348 dozorov v určených oblastiach sociálnych vecí a rodiny, z toho 56 dozorov v oblasti sociálnych služieb, 77 v oblasti vykonávania sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a 215 v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

MPSVR SR v období 1/2024 až 12/2027 implementuje Národný projekt Podpora a profesionalizácia odborných kapacít v oblasti sociálneho začlenenia (ďalej len „NP PPOK“), ktorého cieľom je prostredníctvom jednotlivých aktivít prispieť k podpore profesionalizácie výkonu odborných činností a k tvorbe funkčného systému rezortného vzdelávania.

Vzdelávacie aktivity NP PPOK sa diferencujú podľa obsahového zamerania pre jednotlivé cieľové skupiny alebo podľa spôsobu ich realizácie, pričom vzdelávanie prebieha v

akreditovaných špecializačných vzdelávacích programoch, vzdelávacích programoch kompetenčného/odborného vzdelávania (Podaktivita 1.2) a taktiež aj vo forme poskytovania finančných príspevkov na individuálne vzdelávanie (Hlavná aktivita 2).

K Podaktivite 1.2:

V spolupráci s partnerom projektu Inštitútom pre výskum práce a rodiny (pre podaktivitu 1.2 *Vzdelávanie odborných kapacít v oblasti sociálneho začlenenia*) sa realizujú vzdelávania v špecializačných odboroch sociálnej práce (sociálna kuratela a sociálna posudková činnosť) a vo vzdelávacích programoch kompetenčného/odborného vzdelávania.

V rámci akreditovaných špecializačných vzdelávacích programov sa od júna do konca roka 2024 vzdelávalo 77 sociálnych kurátorov a 64 sociálnych pracovníkov vykonávajúcich sociálnu posudkovú činnosť (ich vzdelávanie trvá a bude ukončené v roku 2025).

V rámci kompetenčného/odborného vzdelávania sa v roku 2024 realizovalo vzdelávanie pre odborných zamestnancov na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVR“) a v centrách pre deti a rodinu (ďalej len „CDR“), a to v témach:

- Vzdelávanie sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce na účely prípravy na profesionálny výkon náhradnej starostlivosti v CDR,
- Aspekty rozhodovacej činnosti na úseku peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP,
- Manažment prípadu – rozvoj kompetencií v procese práce s klientom pri rozhodovaní o jeho žiadosti o dávku alebo príspevok,
- Práca s rodinným systémom v rozvodovej/rozchodovej situácii,
- Motivačné rozhovory, práca s nespolupracujúcim klientom,

pričom kompetenčné/odborné vzdelávanie v roku 2024 úspešne ukončilo 456 absolventov.

K Hlavnej aktivite č. 2:

V rámci poskytovania finančných príspevkov na individuálne vzdelávanie je cieľovým skupinám odborných zamestnancov umožnené absolvovať vzdelávanie vo vybraných témach v nimi zvolenej vzdelávacej inštitúcii v rámci celého Slovenska. Možnosť predkladania žiadostí o finančný príspevok pre niektoré oblasti vzdelávania bola spustená v auguste 2024, pričom o túto možnosť vzdelávania do konca roka 2024 prejavilo záujem 122 zamestnancov. Zoznam zverejnených oblastí/tém vzdelávania sa v priebehu minulého roka postupne dopĺňal, pričom toho času si zamestnanci ÚPSVR, CDR a niektorých poskytovateľov sociálnych služieb môžu (v kontexte cieľovej skupiny) vyberať z 10 oblastí vzdelávania, ako sú včasná intervencia, krízová intervencia, podpora vzťahovej väzby, diagnostické metódy, terapeutické zručnosti v práci s deťmi v náhradnej starostlivosti, verbálne a neverbálne techniky zvládania a deeskalácie konfliktu, bazálna stimulácia a senzorická integrácia, Sindelar metóda na zachytenie deficitov čiastkových funkcií, stimulačný program pre predškôľakov a správne konanie.

Zoznam oblastí/tém kompetenčného/odborného vzdelávania, ako aj zoznam oblastí pre individuálne vzdelávanie, sa podľa potrieb môže v priebehu implementácie projektu meniť a dopĺňať tak, aby vzdelávanie reflektovalo potreby praxe.

V decembri 2023 bola vládou SR schválená Stratégia rezortného vzdelávania na roky 2024 – 2030, ktorej cieľom je najmä rozvoj a skvalitnenie kompetenčného/odborného vzdelávania a špecializačného a nadstavbového vzdelávania, a to najmä systémovým prístupom zásadným pri plánovaní vzdelávania na centrálnej úrovni.

V nadväznosti na zmenu zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinnú od 1.1.2024), boli rozšírené možnosti udelenia akreditácie aj o akreditované programy sústavného vzdelávania v sociálnej práci, a to za účelom posilnenia kvalitatívneho a obsahového rámca sústavného vzdelávania.

V rámci národného projektu Podpora poskytovania komunitných a kvalitných sociálnych služieb sa v rámci realizovaných aktivít a činností predpokladá tiež príprava viacerých koncepčných metodických materiálov, vrátane ich verzií v ľahko-čitateľnom jazyku a príprava dokumentu obsahujúceho návrh medzirezortného prepojenia formálnych a neformálnych nástrojov a podporných služieb pre rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím vrátane odporúčaní rámcov vzdelávania pre opatrovatelky detí so zdravotným postihnutím. Viac informácií o projekte je uvedených v rámci informácie o plnení Strednodobého cieľa 5.

Strednodobý cieľ 4 – Zefektívniť systém viaczdrojového financovania komunitných služieb a opatrení na komunitnej úrovni.

Strednodobý cieľ 4 sa plní

MPSVR SR prostredníctvom POO (Komponent 13 - Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť) od novembra 2022 pripravovalo Koncepciu reformy financovania sociálnych služieb (ďalej „Koncepcia“) v spolupráci s relevantnými partnermi.

Koncepcia je národným koncepčným dokumentom, ktorý obsahuje základné východiská pre potrebu zmeny systému financovania sociálnych služieb, s cieľom zabezpečiť ich dostupnosť pre osoby, ktoré sú na ne odkázané, a to tak fyzickú ako aj finančnú. Účelom takejto zmeny je vytvoriť predpoklady pre systém financovania sociálnych služieb, ktorý bude udržateľný a finančné prostriedky na ich poskytovanie a zabezpečovanie budú vynakladané efektívne a účelne. Koncepcia sa prioritne zameriava na reformu financovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou s návrhom téz komplexnej zmeny systému financovania všetkých druhov sociálnych služieb v budúcnosti. Koncepcia slúži ako podklad pre tvorbu nového legislatívneho rámca pre poskytovanie a financovanie sociálnych služieb, ktorú má Slovenská republika prijať do konca roka 2025.

Materiál so sprievodnými dokumentami bol zaslaný 13.12.2024 Národnej implementačnej a koordinačnej autorite ako podklad pre splnenie míľnika určeného Plánom obnovy a odolnosti SR.

Všetky materiály ku koncepcii sú zverejnené na webovom sídle MPSVR SR:

<https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/plan-obnovy-odolnosti/komponent-13-dostupna-kvalitna-dlhodoba-socialno-zdravotna-starostlivost/>

Koncepcia zároveň slúži ako podklad pre tvorbu nového legislatívneho rámca pre poskytovanie a financovanie sociálnych služieb, ktorú má Slovenská republika prijať do konca roka 2025 a je ďalším míľnikom určeným v rámci POO (Komponent 13 – Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť, Reforma 1).

Strednodobý cieľ 5 – Rozvoj služieb na komunitnej úrovni.

Strednodobý cieľ 5 sa priebežne plní

Projekty a výzvy podporujúce rozvoj komunitných služieb:

- **Národný projekt Podpora poskytovania komunitných a kvalitných sociálnych služieb** (PSK-MPSVR-036-2024-NP-ESF+) (ďalej len „NP PKS“, alebo „národný projekt“) V priebehu roka 2024 intenzívne prebiehala príprava zámeru NP PKS. Zámer NP PKS bol Komisiou pri MV pre cieľ 4 dňa 27.06.2024 jednohlasne schválený. Komisia pri MV ocenila najmä inovatívne prvky národného projektu podporujúce zintenzívnenia naplňovania Dohovoru Organizácie spojených národov (ďalej „OSN“) o právach osôb so zdravotným postihnutím. Zámer NP PKS bol pripravovaný v spolupráci s externými subjektami, ktorí boli vybraní na základe Oznámenia o možnosti zapojenia do projektu ešte v roku 2023. Projekt tak reflektuje na reálny dopyt z prostredia poskytovateľov, klientov sociálnych služieb a ich blízkych osôb. Dňa 19.12.2024 MPSVR SR vyhlásilo Výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci NP PK, ktorého trvanie je plánované do 11/2028 a celková alokácia finančných prostriedkov určených na vyčerpanie vo výzve zo zdrojov EÚ je 9 010 440,00€.

NP PKS je zameraný na prípravu komplexných podporných odborných mechanizmov v prospech poskytovateľov sociálnych služieb za účelom zvýšenia kvality života prijímateľov sociálnych služieb a ich blízkych osôb.

Realizácia projektu prebieha prostredníctvom troch podaktivít v rámci hlavnej aktivity „Podpora poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb v procese skvalitňovania sociálnych služieb a prechodu na komunitné služby“:

- Podaktivita 1: Zvyšovanie kvality pri poskytovaní sociálnych služieb a výkonu inšpekcie v sociálnych veciach

- V rámci podaktivity bude poskytnutá podpora širokému spektru poskytovateľov sociálnych služieb pri napĺňaní štandardov kvality v súlade s prílohou č. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a v nadväznosti na zákon č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach. Podpora sa bude realizovať prostredníctvom pravidelných online workshopov počas celej dĺžky trvania projektu. Podaktivita 1 nadväzuje na realizovaný NP KSS a vytvára synergiu s plánovaným národným projektom Rozvíjanie odborných kapacít Inšpekcie v sociálnych veciach (ďalej aj "NP ROKI"). Podaktivitou sa tiež vytvorí a overí inovatívny prvok pre výkon Inšpekcie v sociálnych veciach, a to konkrétne vytvorením registra disponibilných osôb v pozícii expertov so skúsenosťou na účasť pri výkone dozoru, čím sa podporí zvýšenie kvality dozoru Inšpekcie v sociálnych veciach.
 - Podaktivita 2: Podpora poskytovateľov sociálnych služieb v transformácii vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb
 - Realizáciou podaktivity 2 sa prispeje k napĺňaniu sociálnych politík v oblasti podpory procesu prechodu zariadení sociálnych služieb na Slovensku z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, a to prostredníctvom pokračujúcej podpory tých zariadení sociálnych služieb v procese prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, ktoré úspešne absolvovali aktivity NP DI PTT a majú pripravený a odborne oponovaný transformačný plán, ako aj aktívnou podporou vzniku a práce transformačných tímov v zapojených ZSS a následná podpora pri príprave a tvorbe konkrétnych transformačných plánov zariadení, ktoré doposiaľ transformačný plán nemajú.
 - Podaktivita 3: Zvyšovanie kvality práce prostredníctvom inovatívnych metód a podpora aktivizácie a uplatnenia na pracovnom trhu prijímateľov sociálnych služieb s dôrazom na osoby s mentálnym postihnutím a poruchou autistického spektra
 - Podaktivita 3 prispeje k podpore poskytovateľov sociálnych služieb vo zvyšovaní kvality práce prostredníctvom podpory nových metód práce pre vybrané skupiny osôb s dôrazom na osoby s poruchou autistického spektra a mentálnym postihnutím. Podpora sa bude realizovať prostredníctvom dlhodobého sprevádzania, ale aj cielenými krátkodobými intervenciami na základe potreby poskytovateľov. Podaktivitou sa podporí aj vznik skupín sebaobhajcov. Súčasťou podaktivity je tiež aktivizácia a systematická príprava na trh práce klientov sociálnych služieb s potenciálom pracovného začlenenia vo vybraných zariadeniach.
- Realizáciou podaktivity 3 NP PKS tiež dochádza k napĺňaniu Strednodobého cieľa 6.

- **Príprava dopytovej výzvy „Podpora rodín s deťmi prostredníctvom služby včasnej intervencie“**

Služba včasnej intervencie, ktorá je zameraná na podporu detí so zdravotným znevýhodnením od 0-7 rokov a ich rodiny predstavuje významnú a neoddeliteľnú súčasť systému sociálnych služieb. Jednou z dôležitých odborných činností, ktoré sa v rámci tejto služby poskytujú je aj stimulácia komplexného vývinu dieťaťa, ktorá je poskytovaná odbornými zamestnancami. Z dôvodu zvyšovania dostupnosti tejto služby, ako aj vyššej frekvencie poskytovaných

intervencií a rozvoja tejto služby, MPSVR SR v priebehu roka 2024 pripravovalo dopytovo orientovanú výzvu s názvom „Podpora rodín s deťmi prostredníctvom služby včasnej intervencie“. Cieľom tejto výzvy je podpora personálnych kapacít v službe včasnej intervencie a navýšenie časového fondu na túto službu do 30 %. Týmto sa zabezpečí poskytovanie individualizovaných intervencií poskytovaných cieľovej skupine vo väčšom rozsahu a pomôže pokryť dopyt po tejto službe, ktorá je žiadaná. Vyhlásenie výzvy sa predpokladá na 2Q 2025.

- **Plán obnovy a odolnosti SR**

V rámci Plánu obnovy a odolnosti SR sa okrem reforiem realizuje aj investícia, ktorej cieľom je navýšenie kapacít zariadení komunitného typu, ktorá zároveň umožní presun časti klientov z veľkokapacitných zariadení do menších zariadení komunitného typu a časť nových kapacít bude určená pre nových prijímateľov.

Z investície je možné podporiť:

Ambulantné sociálne služby:

- služba včasnej intervencie
- zariadenie pre seniorov
- zariadenie opatrovateľskej služby
- rehabilitačné stredisko
- domov sociálnych služieb
- špecializované zariadenie
- denný stacionár

Nízkokapacitné pobytové sociálne služby s kapacitou do 12 miest:

- zariadenie podporovaného bývania
- zariadenie pre seniorov
- zariadenie opatrovateľskej služby
- rehabilitačné stredisko
- domov sociálnych služieb
- špecializované zariadenie

Sociálno-zdravotné nízkokapacitné zariadenia s kapacitou do 30 miest:

- zariadenie pre seniorov
- zariadenie opatrovateľskej služby
- špecializované zariadenie

V rámci investície boli vyhlásené tieto výzvy:

- Výzva na predkladanie projektových zámerov na rozšírenie kapacít komunitnej starostlivosti (kód výzvy 13I01-22-V01) vyhlásená 05.10.2022 s termínom uzavretia výzvy v júni 2024.
- Výzva na predkladanie žiadostí o prostriedky mechanizmu na rozšírenie kapacít komunitnej starostlivosti (kód výzvy 13I01-22-V02) vyhlásená 23.05.2023 s termínom uzavretia výzvy v júni 2024.
- Výzva na predkladanie žiadostí o prostriedky mechanizmu na rozšírenie kapacít komunitnej starostlivosti II (kód výzvy 13I01-22-V03) vyhlásená 27.06.2024 s termínom uzavretia výzvy v decembri 2024.

Počet doručených:

- projektových zámerov k 30.6.2024 – 565,
- žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu do 31.12.2024 – 296,

Počet zazmluvnených projektov do 31.12.2024 – 110.

- **Program Slovensko**

V decembri 2024 v rámci Program Slovensko bola vyhlásená Výzva PSK-MPSVR-053-2024-ITI-EFRR – Budovanie sociálnej infraštruktúry (Aktivita C – Dobudovanie/materiálno-technické zabezpečenie a rekonštrukcia zariadení dlhodobej (sociálnej a zdravotnej) a následnej starostlivosti komunitného typu.

[vyzva-budovanie-socialnej-infrastruktury.pdf](#)

Strednodobý cieľ 6 – Podpora aktivizácie klientov zariadení sociálnych služieb.

Strednodobý cieľ 6 sa priebežne plní

- **Národný projekt Podpora poskytovania komunitných a kvalitných sociálnych služieb**

Národný projekt Podpora poskytovania komunitných a kvalitných sociálnych služieb nadväzuje aj na národný projekt Podpora sociálneho začleňovania pre vybrané skupiny osôb so zdravotným postihnutím. Pripravované aktivity a činnosti v rámci podaktivity 3 reflektujú dopyt po zvyšovaní kompetencií zamestnancov zariadení sociálnych služieb na zvyšovanie kompetencií a podporu vo zvyšovaní kvality práce prostredníctvom nových metód práce pre rôzne skupiny osôb so zdravotným postihnutím s dôrazom na osoby s poruchou autistického spektra a mentálneho postihnutia, ako je bližšie popísané v rámci informácie o plnení Strednodobého cieľa 5.

Strednodobý cieľ 7 - Znížiť počet detí umiestnených v zariadeniach Sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPOD a SK“) na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti na 50,5 % z celkového počtu umiestnených detí v zariadeniach SPOD a SK na súdne rozhodnutia.

Strednodobý cieľ 7 sa z dlhodobého hľadiska priebežne plní, ale v hodnotenom období nebol naplnený

K 31.12.2024 bolo v CDR umiestnených na základe rozhodnutia súdu 4 339 detí², pričom počet detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou bol 2 988, čo predstavovalo 69 % detí

² Zdroj: Ročný výkaz o vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately za rok 2024 (SODSK).

umiestnených v CDR na súdne rozhodnutia³. Aj napriek miernemu zlepšeniu oproti roku 2023 (70 %) nemožno ešte zlepšenie nazvať trendom. V roku 2023 došlo k zvráteniu dlhoročného trendu v medziročnom poklese počtu detí (1-2 % ročne) umiestnených v CDR na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti na celkovom počte umiestnených detí v CDR⁴. V percentuálnom vyjadrení došlo k poklesu len o 1%, čo je primárne spôsobené limitovaním dĺžky trvania neodkladného opatrenia vo veciach ochrany maloletého na dobu najviac šesť mesiacov⁵, ktoré z dlhodobého hľadiska zrýchlilo procesy v oblasti starostlivosti súdu o maloletých a v oblasti SPOD a SK.

Nakoľko počet detí, ktoré boli v roku 2024 umiestnené v CDR (oproti roku 2023) na základe rozhodnutia súdu poklesol o takmer 10 % a neprejavilo sa to na lepšom výsledku sledovaného ukazovateľa, možno tiež predpokladať, že do CDR sú umiestňované deti v skutočne zložitých životných situáciách, ktorých situáciu nie je možné riešiť návratom do rodiny, umiestnením do náhradnej rodiny, či primárne opakovaním výchovného opatrenia ako pobytového opatrenia súdu.

Trendy vo vývoji celkového počtu detí umiestnených v CDR na základe rozhodnutia súdu budú i naďalej priebežne sledované a vyhodnocované a prehodnotená bude aj samotná výpovednosť sledovaného ukazovateľa.

Strategické opatrenia:

- **Monitoring a revízia všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich oblasť náhradnej starostlivosti z pohľadu podmienok na dosahovanie cieľov deinštitucionalizácie.**

Zákon č. 376/2022 Z. z. o profesionálnych náhradných rodičoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon č. 376/2022 Z. z.“) je účinný od 1. decembra 2022, po takmer dvojročnej skúsenosti s implementáciou zákona boli zosumarizované a prediskutované praktické skúsenosti z jeho implementácie, a napriek faktu, že sa vzhľadom na rozsiahlosť a charakter zmien neobjavili zásadnejšie problémy v právnej úprave, bolo identifikovaných niekoľko ustanovení, ktoré je potrebné upraviť, resp. spresniť. Medzi ustanovenia, ktorých znenie spôsobuje problémy patria ustanovenia o zaokrúhľovaní mzdy, príplatku za prax a krátení dovolenky za zmeškané/neodpracované dni.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) predložilo na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky a Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2024 do legislatívneho procesu návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 376/2022 Z. z.

Ciele návrhu zákona možno rozdeliť do dvoch základných oblastí:

³ Zdroj: Ústredie PSVR.

⁴ K 31.12.2022 podiel detí umiestnených v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPOD a SK“) na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti z celkového počtu umiestnených detí na súdne rozhodnutia predstavoval 66 %.

⁵ Zákon č. 338/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony)

- zlepšenie/spresnenie aktuálnej právnej úpravy na základe diskusie so zástupcami profesionálnych náhradných rodičov, CDR ako zamestnávateľov, Ústredia práce, sociálnych vecí rodiny (ďalej len „Ústredie PSVR“) a Národného inšpektorátu práce,
- podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti s osobitným zameraním na zlepšenie starostlivosti o deti so zdravotným znevýhodnením, ktoré sú na základe rozhodnutia súdu umiestňované do CDR tak, aby pre čo najviac detí s vážnym zdravotným znevýhodnením boli utvorené podmienky pre život v profesionálnych náhradných rodinách.

Dlhodobou diskutovanou právnou úpravou je úprava spôsobu umiestňovania detí, ktoré sú prijaté do CDR na základe rozhodnutia súdu do jednotlivých organizačných súčasti CDR. Podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o SPOD a SK a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon č. 305/2005 Z. z.“) musí byť dieťa do šiestich rokov veku, ktoré je do CDR prijaté na základe rozhodnutia súdu, najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do CDR zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny, pričom zákon ustanovuje výnimky z tejto povinnosti, o. i. aj výnimku v prípade dieťaťa, ktorého zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť, a takúto starostlivosť nie je možné zabezpečiť v domácom prostredí profesionálnej náhradnej rodiny. Ak výsledky odbornej diagnostiky alebo priebežné výsledky odbornej diagnostiky preukazujú, že zdravotný stav dieťaťa vyžaduje osobitnú (ošetrovateľskú) starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine, CDR požiadajú úrad práce sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad PSVR“), v ktorého územnom obvode má sídlo, o posúdenie potreby osobitnej starostlivosti v špecializovanej skupine podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 376/2022 Z. z. sa preto, po diskusii so zástupcami CDR, v čl. V (*novela zákona č. 305/2005 Z. z.*) navrhuje zmena prístupu v umiestňovaní detí do profesionálnych náhradných rodín. Zásadnou zmenou oproti aktuálnemu stavu je:

- zrušenie výnimky z povinnosti umiestniť všetky deti do 6 rokov veku do mesiaca po umiestnení v CDR do profesionálnej náhradnej rodiny, ktorá umožňuje CDR umiestniť dieťa, u ktorého posúdil lekár potrebu osobitnej starostlivosti v špecializovanej samostatnej skupine;
- zmena v umiestňovaní malých detí do 1 roku veku, a to vrátane detí so zdravotným znevýhodnením, ktoré do CDR prichádzajú z nemocníc tak, aby do 1 roku veku po prepustení z nemocnice boli deti po prijatí do CDR zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny (ak bol profesionálny náhradný rodič v nemocnici poučený o starostlivosti o dieťa);

Na zvýšenie pripravenosti, ale aj záujmu profesionálnych náhradných rodičov prevziať do starostlivosti deti s najzložitejším zdravotným znevýhodnením – deti, ktoré sú osobami s ťažkým zdravotným postihnutím, identifikovali profesionálni náhradní rodičia ako potrebné dve opatrenia:

- podpora úpravy priestorov domácnosti profesionálnych náhradných rodičov možnosťou CDR poskytnúť finančný príspevok na podporu bezbariérovosti ich domácnosti

(profesionálni náhradní rodičia nemajú nárok na peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia na úpravu bytu/rodinného domu a nemožno od nich žiadať debarierizáciu ich bytov/rodinných domov na ich náklady),

- prestávka na obnovu kondície profesionálneho náhradného rodiča v prípade, ak sa stará o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím.

Obe opatrenia boli spracované v návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 376/2022 Z. z.

Dňa 1. augusta 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 176/2024 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 305/2005 Z. z., ktorým sa upravil systém financovania miest na vykonávanie pobytového opatrenia súdu v akreditovaných CDR (podľa zákona č. 305/2005 Z. z.) v špecializovanej samostatnej skupine zriadenej pre deti s duševnou poruchou a pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť pobytovou formou, a to na 1,4 násobok priemerného bežného výdavku na dieťa a rok v CDR⁶.

Jedným z opatrení ako znížiť počet detí umiestnených v CDR je podpora náhradnej starostlivosti v náhradných rodinách o.i. aj poskytovaním príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa (zákon č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa v znení neskorších predpisov). Od 1.7.2024 sa upravili pravidelnou valorizáciou sumy príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti a ich aktuálna výška je:

- opakovaný príspevok dieťaťu (mesačne; ak má dieťa príjem, vypláca sa príspevok vo výške rozdielu medzi sumou príspevku a príjmom dieťaťa):
 - o na dieťa do 10 rokov veku – 250,30 Eur
 - o na dieťa nad 10 do 15 rokov veku – 287,80 Eur
 - o na dieťa nad 15 rokov veku – 312,80 Eur
- suma opakovaného príspevku náhradnému rodičovi bez ohľadu na počet detí je 244,00 Eur mesačne. Tento príspevok sa mesačne zvyšuje⁷, ak sa náhradný rodič stará o súrodencov o sumu:
 - o 122,00 Eur (2 súrodenci)
 - o 244,00 Eur (3 súrodenci)
 - o 366,00 Eur (4 súrodenci)
 - o 488,00 Eur (5 súrodenci)
 - o 610,00 Eur (6 súrodenci)
 - o 731,90 Eur (7 a viac súrodencov)

Ak sa náhradný rodič stará o dieťa, ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím, poskytuje sa náhradnému rodičovi osobitný opakovaný príspevok v sume 300,30 Eur mesačne.

⁶ Financovanie miest v akreditovaných CDR sa odvíja od reálnych výdavkov na miesta v CDR zriadených v zriaďovateľskej pôsobnosti Ústredia PSVR. Ústredie PRVR poskytuje akreditovanému CDR s programom finančný príspevok zákonom ustanoveným postupom na miesto a rok vo výške skutočných výdavkov najviac však vo výške priemerného bežného výdavku na dieťa a rok v CDR v zriaďovateľskej pôsobnosti Ústredia PSVR za predchádzajúci rok.

⁷ Zvýšená suma opakovaného príspevku sa poskytuje aj vtedy, ak náhradnému rodičovi nevznikol nárok na opakovaný príspevok z dôvodu poberania materského alebo rodičovského príspevku pri starostlivosti o zverené dieťa.

Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti sa poskytuje plnoletému dieťaťu v sume 1 276,20 Eur.

- **Stabilizovať inštitút miery ohrozenia dieťaťa a skvalitniť procesy zhodnocovania a prehodnocovania situácie dieťaťa a jeho rodiny (vrátane náhradnej rodiny a situácie detí, ktoré sú umiestnené v zariadení na základe dohody alebo rozhodnutia súdu) a zlepšovať určovanie a posudzovanie najlepšieho záujmu dieťaťa/detí.**

Na podporu skvalitňovania procesu zhodnotenia a prehodnocovania situácie dieťaťa a jeho rodiny, určenia miery ohrozenia a vedenia prípadovej sociálnej práce sú úrady PSVR vedené a usmerňované pri využívaní dostupných odborných materiálov, programov (Program vedenia prípadovej sociálnej práce, Program na zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny na účely určenia miery ohrozenia) a štandardizovaných nástrojov (VEGA a RAPID testov na posúdenie sociálnej rizikovosti rodiny a odhadu výskytu násilia páchaného na dieťaťu).

K téme vedenia prípadovej sociálnej práce, ktorej integrálnou súčasťou je zhodnocovanie situácie dieťaťa a určovanie miery ohrozenia bolo realizované vzdelávanie pre 109 zamestnancov oddelení SPOD a SK, vzdelávanie bude pokračovať aj v ďalšom roku.

- **Vytvoriť dostupnú a funkčnú sieť odbornej pomoci deťom a rodinám/náhradným rodinám na dobrovoľnej báze (vrátane odbornej pomoci deťom/rodičom so zdravotným znevýhodnením), ktorá umožní zabezpečiť starostlivosť o deti ich rodičmi v rodinnom prostredí a ak to nie je možné, v náhradnom rodinnom prostredí.**

Podpora kontinuity procesu deinštitucionalizácie systému náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike vrátane podpory odbornej pomoci deťom je cieľom Národného projektu Rozvoj výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately II.⁸ (ďalej len „NP RVO“), ktorý sa realizuje prostredníctvom dvoch hlavných aktivít:

- Hlavná aktivita č. 1 - Podpora vytvorenia dostupnej a funkčnej siete odbornej pomoci deťom a ich rodinám utvorením podmienok pre špecializáciu na výkon opatrení SPOD a SK na úradoch PSVR
- Hlavná aktivita č. 2 - Rozširovanie a skvalitňovanie metód práce s dieťaťom a jeho rodičmi/inými osobami v CDR.

V rámci tohto projektu sú od januára 2024 realizované aktivity zamerané na zlepšenie dostupnosti opatrení na riešenie situácie detí v ohrození určením a zavedením aktuálne absentujúceho personálneho štandardu a následnou postupnou špecializáciou na výkon agiend. Testovanie personálneho a profesijného štandardu prebieha na 18 úradoch PSVR vytvorením – doplnením výlučne štátnozamestnaneckých miest (miest prípadových manažérov - vedenie prípadovej sociálnej práce). Kombinácia zvýšenia štátnozamestnaneckých miest (vedenie prípadovej sociálnej práce) a miest vo verejnom záujme (terénny sociálny pracovník/asistent sociálnej práce) je testovaná na ďalších 10 pilotných úradoch PSVR. Na 18 úradoch PSVR s

⁸ Viac informácií o NP je dostupných na: [Národný projekt Rozvoj výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately II > ÚPSVaR](#)

územným obvodom s vysokou potrebou priebežného monitorovania vývoja miery ohrozenia dieťaťa v rodine sú v rámci národného projektu priradené len pracovné pozície vo verejnom záujme (terénny sociálny pracovník/asistent sociálnej práce). Prostredníctvom tejto aktivity bolo vytvorených spolu 422 pracovných pozícií odborných zamestnancov oddelení SPOD a SK a referátov poradensko-psychologických služieb (ďalej len „RPPS“) úradov PSVR. Konkrétne na oddeleniach SPOD a SK bolo vytvorených spolu 376 pracovných pozícií (štátna služba - 206 pracovných pozícií, v tom 132 miest pre prácu s ohrozenými rodinami a 74 miest v oblasti sociálnej kurately; verejná služba - 170 pracovných pozícií pre terénnych sociálnych pracovníkov/terénnych asistentov sociálnej práce). Z 376 novovytvorených pracovných pozícií bolo k 31.12.2024 obsadených 353 miest t. j. 93,88 %. Výkon činností odborných zamestnancov RPPS je podporený vytvorením 46 pracovných miest so zameraním na vykonávanie psychologických činností a prácu s dieťaťom a jeho rodinou v konflikte. Ide primárne o prácu s tzv. nedobrovoľnými klientmi, ktorí majú využitie takejto odbornej činnosti nariadené súdom alebo uložené orgánom SPOD a SK. Z 46 novovytvorených pracovných pozícií bolo k 31.12.2024 obsadených 40 miest t. j. 86,96 %.

Na zabezpečenie dostupnosti odbornej pomoci dieťaťom a ich rodinám ambulantnou alebo terénnou formou bolo prostredníctvom NP RVO k 1.1.2024 vytvorených aj 240 pracovných pozícií (144 sociálnych pracovníkov/asistentov sociálnej práce a 96 psychologov) v CDR. V rámci tejto podaktivity bolo vytvorených 239 pracovných pozícií (143 sociálnych pracovníkov/asistentov sociálnej práce a 96 psychologov) v štátnych CDR a 1 pozícia v neštátnom subjekte (1 sociálny pracovník/asistent sociálnej práce). K 31.12.2024 bola obsadenosť pracovných pozícií na úrovni 87,92 %.

Pre zvýšenie dostupnosti pomoci deťom a ich rodinám sa aktivity vykonávajú ambulantnou formou v priestoroch dostupných pre klientov alebo terénnou formou.

Opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou sa vykonávajú najmä v oblasti sanácie rodinného prostredia, a to najmä poskytovaním pomoci a podpory rodinám zameranej na zamedzenie a predchádzanie vyňatiu detí z rodín. S rodinami sa pracuje na úprave sociálnych a bytových pomerov, pri sprevádzaní k poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a do rôznych verejných inštitúcií (pomoc pri uplatnení si zákonných nárokov – dávok, príspevkov, vybavovaní rodných listov, preukazu poistenca a pod.). Veľká časť aktivít je zameraná na nácvik rodičovských zručností (napr. nácvik v oblastiach pri zabezpečovaní základnej starostlivosti o deti, pri bežných domácich prácach, pri príprave stravy, pri nastavovaní denného režimu detí, pri príprave detí do školy a pod.), na podporu náhradných rodín, v ktorých sa vyskytujú výchovné problémy, medzigeneračné problémy, či je potrebná podpora nadväzovania a obnovy vzťahov detí s biologickou rodinou. Opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou sa vykonávajú aj v oblasti rodičovského konfliktu, a to poskytovaním sociálneho a psychologického poradenstva rodičom a deťom na zmiernenie negatívneho vplyvu rozvodu/rozchodu na dieťa, či podpore efektívnej komunikácie medzi rodičmi, ako aj pri uľahčovaní priebehu stretávania sa dieťaťa s jedným z rodičov.

CDR vykonávali opatrenia SPOD a SK ambulantnou alebo terénnou formou v roku 2024 na základe odporúčania orgánu SPOD a SK a na základe rozhodnutia súdu/orgánu SPOD a SK o uložení výchovného opatrenia.

Vykonávanie opatrení SPODaSK ambulantnou / terénnou formou počas roku 2024												
opatrenia	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Počet	1 147	1 346	1 467	1 592	1 705	1 785	1 798	1 846	1 939	1 961	2 020	1 930

Zdroj: Ústredie PSVR

Ústredie PSVR v roku 2024 pre realizáciu výkonu opatrení ambulantnou a/ alebo terénnou formou zabezpečilo v CDR vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (tzv. štátne CDR) 176 207 hodín a v CDR s udelenou akreditáciou zabezpečilo 41 287 hodín (vyčerpaných 75,54 % hodín v CDR s udelenou akreditáciou).

Aplikačná prax výkonu opatrení SPOD a SK poukazuje tiež na potrebu posilnenia aktivít zameraných na rozvoj zručností v metódach sanácie rodiny a posilnenia podpornej siete okolo ohrozenej rodiny, ako aj na potrebu utvárania vhodných podmienok na ich kvalitnú realizáciu. K adresnej a účinnej podpore a pomoci rodinám, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia SPOD a SK prispieva implementácia odborných metód konferenčného spôsobu práce s rodinou. V odbornom tíme CDR je na vykonávanie takýchto odborných metód od mája 2023 k dispozícii 26 špecialistov, ktorí absolvovali odborný výcvik akreditovaný Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky. Z dôvodu potreby rozvoja využívania metódy prípadovej a rodinnej konferencie, stretnutí rodinného kruhu a iných odborných metód bolo z NP RVO k 1.1.2024 vytvorených 50 pracovných pozícií. V rámci tejto podaktivity bolo vytvorených 49 pracovných pozícií v štátnych CDR a 1 pozícia v akreditovanom CDR. K 31.12.2024 bola obsadenosť pracovných pozícií na úrovni 90,00 %.

V priebehu roku 2024 zaznamenávame zvýšenie počtu klientov, pre ktorých boli vykonávané opatrenia ambulantnou formou (o 1 207 klientov viac oproti roku 2023), terénnou formou (o 4 344 klientov viac oproti roku 2023) a kombináciou ambulantnej a terénnej formy práce (o 3 464 klientov viac oproti roku 2023).

Cieľom NP RVO je aj rozvoj podpory dieťaťa umiestnenému v CDR na základe rozhodnutia súdu (pobyťová forma), a to vytvorením 63 pracovných pozícií (27 sociálnych pracovníkov a 36 psychológov/špeciálnych pedagógov/liečebných pedagógov/sociálnych pedagógov). K 31.12.2024 bola obsadenosť pracovných pozícií na úrovni 79,37 %.

- **Spracovať, revidovať a realizovať programy, aktivity a iné opatrenia na zvýšenie záujmu o zabezpečovanie náhradných foriem rodinnej starostlivosti o dieťa a predchádzanie zlyhávaniu náhradných rodín.**

Ústredie PSVR v roku 2024 zrealizovalo na základe požiadaviek jednotlivých ÚPSVR metodické stretnutia na ÚPSVR k problematike náhradnej rodinnej starostlivosti. Metodické stretnutia boli zamerané na podporu a pomoc náhradným rodinám, ktoré sa stretávajú so špecifickými problémami pri zabezpečovaní starostlivosti o deti. ÚPSVR na základe

zhodnotenia situácie detí v náhradných rodinách zabezpečujú realizáciu odborných metód v akreditovaných subjektoch a v CDR zameraných na podporu dieťaťa v náhradnej rodine pri zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti, ako aj pri výskyte výchovných či iných problémov počas trvania náhradnej starostlivosti.

Podpora a poradenstvo náhradným rodičom boli poskytované na základe odporúčania orgánu SPOD a SK aj zo strany CDR. K 31.12.2024 bola odborná pomoc poskytnutá 404 náhradným rodičom a týkala sa 532 maloletých detí.

Pomoc náhradným rodinám poskytovaná CDR na základe odporúčania úradu PSVR

Počet	2020	2021	2022	2023	2024
náhradných rodín, ktorým bola poskytnutá pomoc	193	215	237	384	404
detí v náhradných rodinách	269	285	294	503	532

Zdroj: Ústredie PSVR

- **Rozvíjať aktivity zamerané na rozvoj zručností v metódach práce s dieťaťom umiestneným v zariadení na základe rozhodnutia súdu a jeho rodinou.**

V roku 2024 prebiehala metodická činnosť Ústredia PSVR pre oblasť výchovy, profesionálneho náhradného rodičovstva a sociálnej práce v CDR. Metodické stretnutia v CDR prebiehali rôznymi formami (online aj prezenčne) a na rôznych úrovniach ako individuálne stretnutia, ktoré si vyžiadali CDR na základe potrieb, krajské, regionálne a celoslovenské tematické stretnutia na základe plánov metodickej činnosti a metodické návštevy, ktoré vyplynuli z potrieb praxe.

V januári 2024 CDR vypracovali nové Plány profesijného rozvoja na roky 2024-2029 a ročné plány vzdelávania na rok 2024, ktoré reflektujú plán profesijného rozvoja CDR, ako aj na potrebu individuálneho profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v súlade so zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (kvalifikačné, funkčné, inovačné, atestačné a aktualizácie vzdelávania pre daný rok). V CDR sú v ročnom pláne vzdelávania zahrnuté všetky profesie CDR: pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci, profesionálni náhradní rodičia, pomocní vychovávatelia, zdravotnícki zamestnanci a ďalší zamestnanci CDR. Prioritou je zabezpečenie vzdelávania tak, aby zodpovedalo zloženiu samostatne usporiadaných skupín, ich špecializácii, ako aj individuálnym potrebám detí, rodičov a ďalších fyzických osôb, ktorým sa v CDR poskytuje starostlivosť.

Podľa § 45 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z. na účel zvyšovania profesionality práce v zariadení, zariadenie vypracúva a uskutočňuje program supervízie. Súčasťou programu supervízie je aj spôsob zabezpečenia tohto programu. Ústredie PSVR vykonáva pravidelné sledovanie realizácie programov supervízie a vzdelávania, vrátane čerpania finančných prostriedkov na supervíziu a vzdelávanie zo strany CDR.

- **Vytvárať príležitosti pre mladých dospelých a deti v náhradnej starostlivosti na účasť na rozhodovaní o procesoch, ktoré sa ich týkajú a podporovať opatrenie zlepšujúce prostredie, v ktorom má dieťa možnosť uplatňovať svoje právo byť vypočuté.**

CDR je povinné pripraviť v spolupráci s orgánom SPOD a SK, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom, individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa, ktorého súčasťou tvorí plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, plán výchovnej práce s dieťaťom, hlavné úlohy psychologickú alebo inej odbornej činnosti a plán ošetrovateľskej činnosti, ak zdravotný stav dieťa vyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť. Tieto plány sú pravidelne prehodnocované aj za účasti dieťaťa a dieťa je podporované k tomu, aby vyjadrovalo svoj názor ku všetkým záležitostiam, ktoré sa ho týkajú.

V dňoch 11.-12.7.2024 Ústredie PSVR v spolupráci s Fórum zamestnancov centier pre deti a rodiny zorganizovali v Liptovskom Jáne odbornú konferenciu pre deti a mladých dospelých z CDR. Počas konferencie odzneli prednášky k témam :

- obchodovanie s ľuďmi, ktorú odborne zastrešili zamestnanci Oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality Ministerstva vnútra SR,
- riziká pornografie a neplánované tehotenstvo formou prednášky a rôznych aktivít predstavilo občianske združenie Tlakový hrniec a
- komunikáciu v krízových situáciách a prípravu na pracovný pohovor pútavou formou workshopov deťom a mladým dospelým priblížili lektorky Asociácie mediačných centier Slovenska.

Okrem odborných prednášok mali deti a mladí dospelí možnosť vyjadriť svoj názor k poskytovanej starostlivosti a podmienkam v CDR, ako aj pomenovať oblasti, ktoré vnímajú negatívne. Účastníci konferencie pozitívne vyhodnotili program a zároveň navrhli témy, ktorým by sa chceli venovať v budúcnosti. Podobné aktivity zamerané na podporu vyjadrenia názoru dieťaťa budú realizované aj v nasledujúcom období.

CDR Bratislavského kraja sa v priebehu roka 2024 zapojili do projektu, ktorého gestorom bola Sekcia sociálnych vecí, oddelenie prevencie a znižovania rizík pre ohrozené skupiny v spolupráci s oddelením dát mesta Bratislava. Cieľom projektu bola Analýza potrieb cieľovej skupiny mladí dospelí (najmä mladých ľudí opúšťajúcich náhradnú starostlivosť). Do analýzy boli zapojené deti a mladí dospelí vo veku od 17 rokov z CDR a mladí dospelí do 5 rokov od odchodu z CDR (zber údajov formou dotazníkov). Cieľom analýzy bolo získanie informácií a identifikácia potrieb skupiny detí a mladých dospelých vo vzťahu k téme osamostatnenia sa a prípravy na odchod/ukončenie náhradnej starostlivosti. Analýza Mestu Bratislava slúži ako zdroj informácií pre vytváranie nových, resp. pre podporu a rozvoj existujúcich služieb a programov a pre rozvoj spolupráce spolupracujúcich organizácií (napr. aj vytvorením kvalitnej siete spolupracujúcich organizácií, a to aj vytváraním priestoru pre fungovanie informátorov, ponúkajúcich mladým dospelým potrebné informácie pre nich v zrozumiteľnej podobe a forme pred alebo po odchode z náhradnej starostlivosti).

Strednodobý cieľ 8 - Deinštitucionalizovaných 80 % aktuálnych kapacít na výkon rozhodnutia súdu v centrách na komunitný spôsob usporiadania organizačných súčastí centier do 31. 12. 2023.

Strednodobý cieľ 8 sa priebežne plní.

Strategické opatrenia:

- **Skvalitňovanie podmienok výkonu profesionálnej náhradnej starostlivosti.**

Okrem pracovných stretnutí k vyššie uvedenej novele zákona č. 376/2022 Z. z., prebiehali aj metodické a vzdelávacie stretnutia na všetkých úrovniach vrátane metodického vedenia odborných tímov CDR, ktoré pracujú s PNR.

- **Určiť a realizovať plán krokov (vrátane časového harmonogramu) na úplnú deinštitucionalizáciu centier na úrovni jednotlivých zariadení.**

Konkrétne úlohy na dosiahnutie deinštitucionalizácie CDR obsahuje koncepcia zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na rok 2021 – 2025, Plán deinštitucionalizácie (ďalej len „Koncepcia“), pričom každé CDR má spracovaný podrobný plán deinštitucionalizácie CDR.

Stav plnenia úloh koncepcie, ako aj plány jednotlivých CDR boli aj v sledovanom období do značnej miery limitované pridelenými finančnými prostriedkami, procesmi súvisiacimi s výberom, kúpou, rekonštrukciou, údržbou a prevádzkou nehnuteľností, kúpou a nájmom nehnuteľností, a pod.

V rámci budovania zariadení SPOD a SK na komunitnej úrovni, boli v rámci prideleného rozpočtu na rok 2024 v prvku EK 07C0502 „Štátne centrá pre deti a rodiny“ zakúpené 2 nehnuteľnosti pre 2 CDR, z toho 1 rodinný dom (RD) a 1 byt. Rekonštrukcie a stavebné práce na nehnuteľnostiach v správe CDR prebiehali priebežne, podľa plánu stavebných investičných akcií na rok 2024 zahŕňajúce bežné výdavky na nevyhnutné opravy, údržby, výmeny stavebných konštrukcií a prevádzkových zariadení v budovách CDR a rodinných domoch CDR a podľa plánu stavebných investičných akcií na rok 2024 zahŕňajúce kapitálové výdavky na nevyhnutné stavebné akcie na budovách CDR, vrátane rodinných domov.

V oblasti debarierizácie dochádza k postupnému plneniu spracovaných plánov debrierizácie CDR, a to realizáciou drobných priestorových a stavebných úprav exteriéru a interiéru a zakúpením odľahčovacích prvkov do interiéru a exteriéru za účelom uľahčenia života umiestneným deťom.

Dňa 12.09.2024 bola zverejnená výzva na predloženie žiadosti o NFP pre Národný projekt „Rozvoj výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately I.“, ktorého cieľom je dokončenie procesu deinštitucionalizácie CDR Veľké Kapušany zlepšením priestorových podmienok pre život 54 klientov CDR. Nové priestory vytvoria lepšie podmienky pre prácu s deťmi umiestnenými do CDR na základe súdneho rozhodnutia, s profesionálnymi náhradnými rodinami a pre prácu s biologickou a náhradnou rodinou detí.

Dňa 25.10.2024 bola zverejnená výzva na predloženie žiadosti o NFP pre Národný projekt Život v komunite pre každé dieťa, ktorý je zameraný na podporu procesu deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti v CDR v zriaďovateľskej pôsobnosti Ústredia PSVR prostredníctvom súboru aktivít na zlepšenie priestorových podmienok a materiálneho technického vybavenia CDR.

Aktivity sú smerované na:

- Výstavbu rodinných domov (vrátane možnosti zakúpenia interiérového vybavenia, možnosti vytvoriť priestory pre odborné tímy, pre odborné činnosti s dieťaťom, rodinou a administratívu CDR) jednotlivých CDR s cieľom zabezpečenia výkonu opatrení SPOD a SK pobytovou formou na komunitnej úrovni. Predpokladá sa podpora CDR, ktoré sú v súčasnosti najpripravenejšie na realizáciu procesu priestorovej deinštitucionalizácie tým, že majú v správe pozemky vhodné na výstavbu rodinných domov, pričom výstavbou rodinných domov, dôjde k presťahovaniu 8 samostatných skupín zo všetkých zapojených CDR v počte 74 klientov/klientok do novovybudovaných samostatne stojacich rodinných domov a tým k zabezpečeniu náhradného prostredia pre klientov/klientky na komunitnej úrovni, (vytvorenie podmienok individuálny prístup k deťom, priblíženie starostlivosti o deti chodu v bežnej rodine, k zvýšeniu úrovne prípravy na postupné osamostatnenie detí a mladých dospelých). Postavené rodinné domy budú bezbariérové, čím sa vytvoria optimálne podmienky aj pre prácu s deťmi so zdravotným znevýhodnením.
- Nákup pozemkov a výstavbu rodinných domov jednotlivých CDR (vrátane priestorov pre odborné tímy, pre odborné činnosti s dieťaťom, rodinou, administratívu CDR) a vytvorenie zázemia výkonu opatrení ambulantnou a/alebo terénnou formou - predpokladá sa zakúpenie 6 pozemkov na území SR mimo Bratislavského kraja, na ktorých bude zabezpečená výstavba rodinných domov (rodinných domov, alebo rodinných domov s administratívou, alebo rodinných domov bez odborného zázemia, alebo dvojdomov). Zámer je podporiť primárne priestorovú deinštitucionalizáciu CDR so špecializovanými skupinami pre deti so zdravotným znevýhodnením (nachádzajú sa vo väčších mestách a zároveň musí zostať zachovaná dostupnosť potrebnej zdravotnej infraštruktúry- nemocnice).
- Nákup a v prípade potreby úprava motorových vozidiel na zabezpečenie činnosti odborných tímov, na podporu samostatného fungovania samostatne usporiadaných skupín a skupín, na podporu výkonu opatrení SPOD a SK ambulantnou a/alebo terénnou formou, na podporu starostlivosti o deti so zdravotným znevýhodnením a na podporu starostlivosti o deti v profesionálnych náhradných rodinách.
- Nákup zdravotníckej techniky / zdravotníckych pomôcok /i nkluzívnych pomôcok / vybavenia priestorov na podporu starostlivosti o deti so zdravotným znevýhodnením v ich rodinnom/náhradnom rodinnom prostredí, t. j. na podporu sanácie rodinného prostredia dieťaťa (ambulantná a terénna forma výkonu opatrení) a pre zdravotne znevýhodnené deti, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v CDR.
- Nákup IKT vybavenia (najmä počítačov, notebookov, tlačiarň, licencií napr. na program ošetrovateľskej starostlivosti, špeciálnych výukových a imitačných softvérov pre získanie gramotnosti, zručnosti, zlepšenia motoriky a celkového psychomotorického vývinu detí. Táto podaktivita sa zameriava na podporu IKT vybavenia CDR potrebných pre deti (najmä za účelom prípravy na vyučovanie), na fungovanie samostatne usporiadaných skupín a skupín, na zabezpečenie výkonu odborných činností a pod.

Z celkového počtu 68 štátnych CDR spĺňalo podmienky podľa ustanovenia § 13⁹ Vyhlášky MPSVR SR č. 103/2018 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. (ďalej len „Vyhláška č. 103/2018 Z. z.“) k 31.12.2024 celkom 43 CDR, čo predstavuje 63,2 % z celkového počtu štátnych CDR. V 25 štátnych CDR nie sú zatiaľ splnené podmienky podľa ustanovenia § 13 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z., predovšetkým z dôvodu zriadenia viac ako 2 skupín v kmeňovej budove CDR.

Na pobytové opatrenia súdu bola v štátnych CDR k 31.12.2024 ustanovená kapacita 4 269 miest pre deti, z ktorej 3 332 miest spĺňa podmienky v zmysle ustanovenia § 13 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z., t. j. **77,8 % z celkovej kapacity štátnych CDR na pobytové opatrenia súdu spĺňa stanovené podmienky.**

K tomu, aby boli splnené podmienky ustanovenia § 13 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z., by bolo potrebné vyriešiť 65 skupín pre deti, čo predstavuje kapacitu 564 miest, či už zrušením, transformáciou na miesta v PNR, alebo zabezpečením iných priestorov.

Z celkového počtu 34 CDR s udelenou akreditáciou s programom na pobytové opatrenia súdu spĺňalo podmienky podľa ustanovenia § 13 vyhlášky č. 103/2018 Z. z. k 31.12.2024 celkom **32 CDR, čo predstavuje 94,1 % z celkového počtu CDR s udelenou akreditáciou.** V 2 CDR s udelenou akreditáciou nie sú zatiaľ splnené podmienky podľa ustanovenia § 13 vyhlášky č. 103/2018 Z. z., predovšetkým z dôvodu zriadenia viac ako 2 skupín v kmeňovej budove CDR.

Na pobytové opatrenia súdu bola k 31.12.2024 v CDR s udelenou akreditáciou ustanovená kapacita 933 miest pre deti, z ktorej 855 miest spĺňa podmienky v zmysle ustanovenia § 13 vyhlášky č. 103/2018 Z. z., t. j. **91,6 % z celkovej kapacity CDR s udelenou akreditáciou na pobytové opatrenia súdu.**

K tomu, aby boli splnené podmienky ustanovenia § 13 vyhlášky č. 103/2018 Z. z., by bolo potrebné vyriešiť 4 skupiny pre deti, čo predstavuje kapacitu 38 miest, či už zrušením, transformáciou na miesta v PNR, alebo zabezpečením iných priestorov.

Strednodobý cieľ 9 - Zvýšiť kvalitu poskytovania starostlivosti o deti so zdravotným znevýhodnením vrátane zabezpečenia podmienok na ich integráciu a inklúziu a zlepšiť podporu rodín s dieťaťom/rodičom so zdravotným znevýhodnením.

Strednodobý cieľ 9 sa priebežne plní.

Strategické opatrenia:

- **Nastaviť pravidlá integrácie a inklúzie detí so zdravotným znevýhodnením umiestnených v centrách pre deti a rodiny.**

⁹ - celkový počet skupín v jednom rodinnom dome alebo v jednej budove centra, ktorá nie je rodinným domom, sú najviac 2; celkový počet skupín v jednom byte centra je 1.
- počet samostatne usporiadaných skupín v jednom rodinnom dome je 1 alebo najviac 2, ak je najmenej 1 z nich špecializovaná samostatná skupina,
- počet samostatne usporiadaných skupín v jednom byte je 1 a v jednej budove centra, ktorá nie je rodinným domom/ bytom, sú najviac 2.

V roku 2024 pokračovala implementácia projektu „Implementácia Európskej záruky pre deti/Inklúzia detí so zdravotným znevýhodnením v kontexte deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“ (ďalej len „projekt“), podporenou Európskou komisiou (prostredníctvom Nástroja technickej podpory¹⁰), ktorého odborným riešiteľom je United Nations International Children's Emergency Fund (ďalej len „UNICEF“) pre Európu a Strednú Áziu. Na projekte spolupracovalo a prijímateľom jeho výstupov je MPSVR SR.

Vo februári 2024 prebehlo mapovanie služieb pre deti so zdravotných znevýhodnením v regióne Košice, Prešov Nitra a bola pripravovaná Hodnotiaca správa pre projekt a 3 Odporúčania pre postupy v rámci inklúzie detí so zdravotným znevýhodnením (1. „Krok za krokom“, 2. „Rodiny+“ a 3. „Vedenie prípadu“) a Rámec opatrení v systéme SPOD a SK na Slovensku.

V marci – auguste 2024 boli zrealizované pilotné aktivity (súvisiace s vyššie uvedenými Odporúčaniami) prostredníctvom týždenného workshopu pod vedením konzultantky UNICEF v Košiciach, Prešove a Nitre (školenie na tému „Pochopenie znevýhodnenia“) a prípravou ďalších krokov na spoluprácu subjektov (centrá včasnej intervencie, samospráva a komunity, spolupracujúce mimovládne organizácie).

V júli a auguste 2024 prebehli diskusie a osobné stretnutia tímu UNICEF s témou náborovej kampane profesionálnych náhradných rodičov v jednotlivých CDR (Nitra, Martin, Košice, Prešov, Komárno, Sečovce) a tieto vybrané CDR realizovali štúdie na rozbor jednotlivých prípadov zameraných na dobrú prax (kazuistika prípadov) s cieľom pochopiť čo najlepšie zmysel inklúzie detí so zdravotných znevýhodnením, predísť umiestneniu do CDR a zistiť príčiny umiestnenia vs. možnosti iného postupu.

V septembri 2024 boli vyhodnotené prípadové štúdie realizované v CDR a v októbri 2024 sa uskutočnili diskusie v Nitre a Košiciach s úradmi PSVR a CDR zamerané na výstupy vyššie uvedených kazuistík.

V novembri 2024 sa uskutočnilo záverečné stretnutie Poradného výboru projektu, na ktorom bol predstavený záverečný dokument projektu - Rámec opatrení v systéme SPOD a SK na Slovensku.

V decembri 2024 boli zrealizované školiace moduly v téme prípravy profesionálnych náhradných rodičov a školiace online stretnutia v rámci budovania kapacít, ktorých sa zúčastnili zástupcovia MPSVR SR a Ústredia PSVR („Iniciovanie zmien v manažmente postupov“ a „Lepšie porozumenie znevýhodnenia a inklúzie“).

Výstupy projektu boli využité pri tvorbe návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 376/2022 Z. z. a súvisiace právne predpisy, osobitne v časti zmeny postupu umiestňovania

¹⁰ Európska komisia zahájila v roku 2017 Program na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP) 2017-2020. Od roku 2021 funguje tento program pod názvom Nástroj technickej podpory (TSI). Hlavným koordinátorom za Slovenskú republiku je odbor európskych politík na sekcii medzinárodných vzťahov Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Všeobecným cieľom Nástroja je prispieť k reformám v členských štátoch formou technickej asistencie (poskytovanie expertov, zber údajov, štúdie, výskumy, analýzy, komunikačné projekty, zdieľanie skúseností a pod.), ktorú pre členské štáty zabezpečí Európska komisia po konzultáciách a v spolupráci s jednotlivými rezortami. TSI sa sústreďuje najmä na reformy v kontexte Európskeho semestra (špecifické odporúčania pre krajiny - CSRs), na reformy spájané s prioritami EÚ, reformy v rámci prípravy a implementácie Plánov obnovy a odolnosti a na reformy, ktoré členské štáty vykonávajú na vlastný podnet.

detí v organizačných súčiastiach CDR, pri aktualizácii prípravy na výkon profesionálneho náhradného rodičovstva a pri aktivitách na zvyšovanie záujmu o výkon profesie profesionálneho náhradného rodiča pod.

- **Určiť a dotvoriť potrebnú sieť odbornej pomoci rodinám so zdravotne znevýhodneným dieťaťom alebo zdravotne znevýhodneným rodičom.**

Dieťa so závažným zdravotným znevýhodnením, ktoré si vyžaduje ošetrovateľský resp. opatrovateľský úkon sú schopné prijať na tzv. dobrovoľný pobyt, t. j. na základe dohody s rodičom resp. inou osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa CDR, ktoré majú zriadenú špecializovanú samostatnú skupinu pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú – ošetrovateľskú starostlivosť výlučne pobytovou formou. Aktuálne má vytvorené podmienky na dobrovoľný pobyt 17 CDR.

CDR môže na odporúčanie orgánu SPOD a SK prijať s dieťaťom so zdravotným znevýhodnením aj jeho rodiča, osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, alebo inú blízku osobu dieťaťa. Účelom takéhoto pobytu môže byť len nácvik rodičovských zručností a iných zručností, ktoré rodič alebo iná fyzická osoba nevyhnutne potrebuje na výkon svojich rodičovských povinností alebo iných povinností. Podmienky na dobrovoľný pobyt pre zdravotne znevýhodneného rodiča, resp. inú osobu so zdravotným znevýhodnením a dieťa, zatiaľ nie sú vytvorené.

Počet štátnych CDR schopných vykonávať dobrovoľné pobyty pre deti so zdravotným znevýhodnením									
	BA	BB	KE	NR	PO	TN	TT	ZA	SPOLU
Počet CDR v kraji	1	2	4	3	2	2	2	1	17

Zdroj: Ústredie PSVR

Počet štátnych CDR schopných vykonávať dobrovoľné pobyty pre dieťa so zdravotným znevýhodnením s rodičom, osobou, kt. sa osobne stará o dieťa									
	BA	BB	KE	NR	PO	TN	TT	ZA	SPOLU
Počet CDR v kraji	2	2	4	0	3	1	0	3	15

Zdroj: Ústredie PSVR

Strednodobý cieľ 10 - Zaviest' systém monitorovania a hodnotenia kvality v oblasti náhradnej starostlivosti.

Strednodobý cieľ 10 sa priebežne plní.

Strednodobý cieľ 10 je dosahovaný prostredníctvom naplňania nasledovného strategického opatrenia:

- **Prehodnotiť súčasné systémy sledovania a hodnotenia údajov a nastaviť a zaviest' systém sledovania a vyhodnocovania údajov v oblasti náhradnej starostlivosti a celkovo procesov deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti**

V roku 2022 bola ukončená implementácia projektu „Zlepšenie systému monitorovania a hodnotenia systému náhradnej starostlivosti a ochrany detí v SR“¹¹, ktorý bol podporený Európskou komisiou v rámci (toho času¹²) Programu na podporu štrukturálnych reforiem. Na projekte spolupracovalo a prijímateľom jeho výstupov je MPSVR SR, vecným riešiteľom projektu bol regionálny úrad UNICEF pre Európu a Strednú Áziu. Výstupom projektu je Návrh národného rámca monitorovania a hodnotenia náhradnej starostlivosti pre deti v Slovenskej republike, ktorý tvorí obsahové východisko pre nastavenie monitorovania a evaluácie deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti. Základným predpokladom implementácie záverov a odporúčaní do systému SPOD a SK je však minimálne napojenie CDR (vrátane akreditovaných) na informačný systém KIDS, prostredníctvom ktorého sú spracovávané dáta z činnosti orgánov SPOD a SK a integrácia existujúcich informačných systémov ak nie rovno vytvorenie nového informačného systému v oblasti SPOD a SK zohľadňujúceho špecifiká systému SPOD a SK vrátane rôznorodých vykonávateľov opatrení SPOD a SK.

V priebehu roka 2024 pracovalo MPSVR SR na utvorení podmienok pre zavedenie systému monitorovania a evaluácie deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti (založeného o. i. na výsledkoch vyššie uvedeného projektu) do praxe, t.j. utvorení podmienok pre riešenie informačného systému. Bola zrealizovaná štúdia uskutočniteľnosti vo vzťahu k informačným systémom v oblasti SPOD a SK, na ktorej aktívne participovalo aj Ústredie PSVR, vybrané úrady PSVR a CDR.

¹¹ Viac informácií o projekte je dostupných na: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialnopravna-ochrana-deti-socialna-kuratela/projekt-zlepsenie-systemu-monitorovania-hodnotenia-systemu-nahradnej-starostlivosti-ochrany-deti-slovenskej-republike/>

¹² Aktuálne Nástroj technickej podpory.